

Geachte leden van de MRA Agendacommissie

Namens deelregio Zaanstreek-Waterland bieden wij u hiermee een gezamenlijke reactie op de (conceptversie van de) MRA Agenda 2.0

Allereerst danken wij u voor het resultaat van een intensief proces. Zaanstreek-Waterland (ZaWa) onderschrijft als actief en enthousiast MRA-deelnemer de wenselijkheid van een ambitieuze agenda en wij zijn bereid hieraan een substantiële bijdrage te leveren.

In deze brief duiden wij een aantal wensen en opvattingen die volgens onze deelregio aandacht behoeven.

Keuzes

In de MRA-agenda staan de belangrijkste opgaven voor de hele MRA en deze vormen een solide basis voor de verdere uitwerking van de uitvoeringslijnen. Gezegd kan worden dat het ambitieniveau in deze nieuwe MRA Agenda onveranderlijk hoog is. De agenda beslaat nog steeds veel onderwerpen en thema's. Echte keuzes zijn nog niet gemaakt waardoor nog steeds geen sprake is van een scherpe focus. De thema's tussen de uitvoeringslijnen zullen in de uitwerking (flink) gaan schuren door tegengestelde belangen. Dat alleen al zal zeker een uitdaging zijn.

De effectiviteit van de samenwerking kan toenemen als wij keuzes maken in waar we onze bestuurlijke en ambtelijke energie vooral op richten, willen we niet verwickeld raken of blijven in het geschetste panorama van ingewikkeldheden. Dit begrijpen wij vooral als een boodschap aan onszelf als bestuurders: keuzes maken kan pijn doen maar is een verantwoordelijkheid die wij moeten nemen. In dit kader geven wij graag mee dat voor de MRA-regio Zaanstreek-Waterland ligt de bestuurlijke prioriteit bij de thema's Bereikbaarheid, Landschap, Energietransitie en Wonen, waarover wij in deze brief nog uitweiden.

Voor wie wij het doen

In de State of the Region toespraak van voorzitter Halsema gaf zij aan dat het uiteindelijke doel van de MRA is het versterken van het welzijn van haar 2,5 miljoen inwoners, en dat zij ook allemaal mee moeten kunnen doen en hun talenten moeten kunnen ontplooien. Voorzitter Halsema sprak in deze toespraak ook over de toenemende ongelijkheid in de regio. Ook wij vragen aandacht voor de inclusieve metropool, zie ook onze reactie op de "Discussienotitie: op weg naar de MRA Agenda 2.0". De toevoeging van de twee leidende principes (Toekomstbestendige metropool en Evenwichtige metropool) kunnen wij onderschrijven waarbij overigens de term evenwichtig' meer verbloemend is dan eerdere termen als 'inclusieve metropool'. Wij gaan er vanuit dat dit niet betekent dat het streven naar kansengelijkheid en ontplooiingskansen voor iedereen daarmee minder belangrijk wordt gevonden. Als MRA sluiten we met deze bredere agenda ook aan bij landelijke en internationale discussies; denk aan de Monitor Brede Welvaart van CBS, waarvoor de gemeente Amsterdam een metropolitane variant ontwikkelt, of internationaal gezien de Sustainable Development Goals. Wij ondersteunen deze doorontwikkeling van harte.

Binnen de MRA is er sprake van een regionale woningmarkt en arbeidsmarkt. Keuzen die we maken ten aanzien van onderwijs/arbeidsmarkt, het wonen en ook mobiliteit hebben invloed op mensen en de kansen die mensen hebben. Het is een regionale verantwoordelijkheid om er zorg voor te dragen dat de MRA een inclusieve metropool is. Wij vragen daarom nogmaals aandacht voor de versterking van de inclusieve metropool in de nieuwe MRA Agenda, en willen een pleidooi houden om meer aandacht te schenken aan de problematiek van de onderkant van de arbeidsmarkt. Samenwerking over de grenzen van de arbeidsmarktregio's heen en het leggen van relaties met andere beleidsvelden (bereikbaarheid, verdeling woningbouw en kansengelijkheid in kwetsbare wijken) is van belang is een belangrijke aanvulling op de inspanningen die er door gemeenten vanuit het sociaal domein worden gepleegd. Regionaal en lokaal beleid vullen elkaar hier aan.

Bereikbaarheid

De bereikbaarheid in de regio Zaanstreek-Waterland staat flink onder druk. Het verbeteren van het mobiliteitssysteem met snelle fietsroutes en de OV-verbindingen tussen Amsterdam-Noord, Zaanstad, Purmerend en Hoorn, zal een bereikbaarheidsimpuls geven in onze regio en een aantal kwetsbare woongebieden. Het stimuleert het gebruik van de fiets en het OV en draagt daarmee bij aan het klimaatkkoord. Daarnaast dient aandacht te blijven voor de bereikbaarheid van gebieden die niet

ontsloten worden door fietsnetwerk en / of OV. Het forensenverkeer neemt in intensiteit toe waardoor meerdere kernen langer en vaker slecht bereikbaar zijn. Wij vragen derhalve ook aandacht voor meer maatwerk met betrekking tot mobiliteit en bereikbaarheid en tussen deze beide onderwerpen.

Landschap

Met het oog op toekomstige ontwikkelingen willen wij ervoor pleiten het belang van behoud en bescherming van de diversiteit van ons landschap actiever en als een samenhangend vraagstuk op te pakken. Dit is volgens ons voldoende basis voor een stevig programma Metropolaan Landschap dat een gemeenschappelijk kader biedt, ook voor de lobby, en ondersteuning aan de deelregio's. De specifieke uitvoeringsvraagstukken voor dit onderwerp verschillen sterk per deelregio maar zijn voor de deelregio Zaanstreek-waterland in ieder geval naast de verstedelijkingsopgave een prioriteit. We constateren dat de druk op het landschap vanuit diverse hoeken steeds meer toeneemt. In de eerste plaats is dat een gevolg van ecologische ontwikkelingen zoals klimaatverandering, bodemdaling, stikstofdepositie en energietransitie. Maar ook door economische groei ontstaat er extra druk. Denk bijvoorbeeld aan de ruimteclaims als gevolg van de woningbouwopgave, recreatie en bereikbaarheid. Tenslotte valt het ons op dat toerisme vooral wordt benaderd vanuit het oogpunt van leefbaarheid. Wij willen er daarom voor waarschuwen dat de economische component niet te veel wordt losgelaten.

Verstedelijking

De MRA heeft de sleutelgebieden in kaart gebracht: de grote verstedelijkingscorridors vanuit Amsterdam in verschillende windrichtingen en andere binnenstedelijke transformatielocaties. Zaanstreek-Waterland kent twee sleutelgebieden. Voor Zaanstad is dit het gebied van ZaanIJ de transformatieopgavemet HavenStad, Achtersluispolder en Hembrugterrein en dan verder richting Kogerveld. Daarnaast het sleutelgebied Purmerend dat gebaseerd is op zowel de functie van regionaal knooppunt als essentiële schakel in de stedelijke ontwikkeling van Purmerend. Dit hangt nauw samen met de transitie naar een duurzamer mobiliteitssysteem zoals gedefinieerd in de OV-schaalsprong Ondanks dat de focus op de twee sleutelgebieden lijkt liggen, willen we meegeven dat de kracht van de MRA voor de hele regio van belang is. Dit sluit ook aan bij de boodschap van de State of the Region.

De krapte op de woningmarkt betreft niet alleen de door de MRA in kaart gebrachte sleutelgebieden. Alle gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland hebben te maken met deze krapte en zijn op zoek naar mogelijkheden voor het verlagen van de druk op de woningmarkt. Dit betreft niet alleen de sociale woningbouw, maar ook voor lage- en middeninkomens en de vrije vestiging. De gemeenten in Zaanstreek-Waterland streven er naar te kijken naar de mogelijkheden die onze regio biedt.

Toekomstbestendigheid

Naast de gebiedsontwikkeling in de sleutelgebieden is er in de MRA een aantal transities waarbij het belangrijk is die op MRA-schaal op te pakken. De energietransitie uiteraard, maar ook die van de arbeidsmarkt, van het landschap en van wonen: complexe processen met veel onzekerheden die een stevige programmatische aanpak vereisen.

Een stevige regie vanuit de MRA als netwerk van samenwerkende (gemeentelijke en provinciale) overheden is wenselijk. Binnen de MRA wordt op dit moment gekeken naar het Noordzeekanaal-Gebied (NZKG) als batterij van de regio. De NZKG zal inderdaad een belangrijke rol in onze energievoorziening gaan spelen, maar is slechts een deel van de oplossing. Ons advies is daarom om ook te kijken naar andere plekken in de regio waarin we de energietransitie tot uitvoering kunnen brengen. Daarnaast biedt de nieuwe agenda veel ruimte aan private partijen om de koers te bepalen maar zien we in de praktijk dat gemeenten ook m.b.t. de ontwikkeling van warmtenetten een publieke rol kunnen vervullen. Daarbij willen we aanbevelen dat de MRA haar rol zal pakken om private partijen aan te laten haken om in gezamenlijkheid de energietransitie succesvol tot stand te brengen.

Visie & Uitvoering

Hoewel de Agenda voorziet in een procesvoorstel voor het formuleren van een visie leek het ons passender dat de nieuwe MRA Agenda reeds was gebaseerd op deze visie. De visie vormt namelijk het uitgangspunt van onze samenwerking, Het duidt de kernwaarden en dient als kompas voor de uitwerking van de agenda en de daaruit volgende strategieën, programma's en acties. Daarnaast is het voor een succesvolle uitvoering van de Agenda essentieel om de functie en taakverdeling van zowel de Agendacommissie als Regiegroep opnieuw en nader te duiden.

Hoewel het voorgaande in het kader van de aanbevelingen van het governance-evaluatierapport in de komende periode wordt uitgewerkt door de Bestuurlijke Regiegroep, achten wij het belangrijk om dit te benoemen aan de vooravond van de nieuwe MRA Agenda.

Met een benadering op basis van focus en selectiviteit waarbij we het welzijn van al onze inwoners centraal stellen kunnen we de slagkracht van de samenwerking stimuleren. Hiermee werken we met al onze inwoners, of ze nu in het noorden of het zuiden wonen van de MRA, in de stad of het landelijk gebied, aan een gedeelde identiteit en een gedeeld verhaal.

We sluiten af met de complimenten voor de nu voorliggende versie van de agenda. De betrokkenheid van onze hele deelregio bij de MRA is groter dan ooit en we zijn ervan overtuigd dat deze nieuwe agenda ons enthousiasme alleen maar zal vergroten. Zowel bestuurlijk als ambtelijk kan de MRA de komende tijd veel van onze deelregio verwachten.

Hoogachtend,

De colleges en raden van Zaanstreek-Waterland